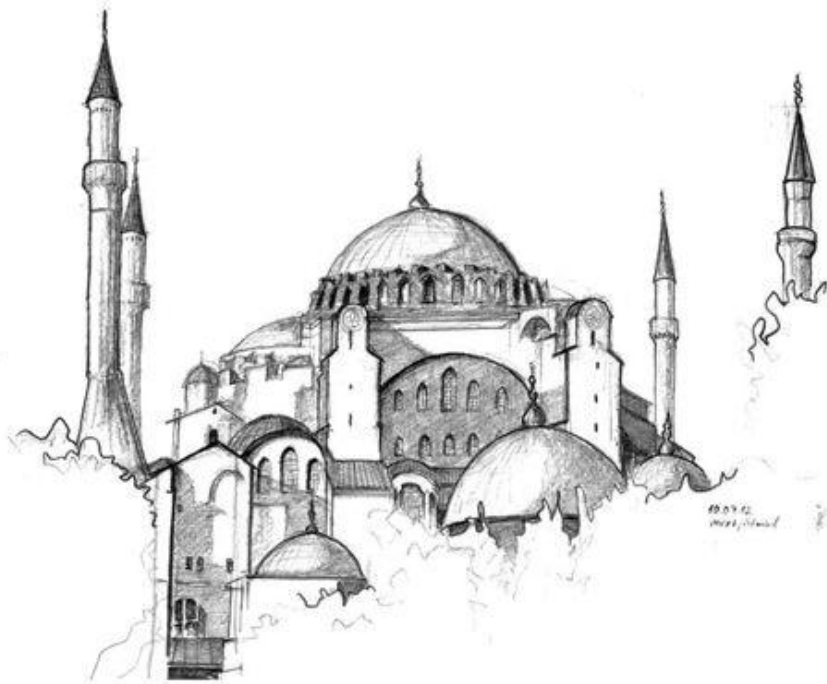

ΙΣΤΟΡΙΑ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Στα Βυζαντινά Χρόνια

**22. Φιλικές σχέσεις και συγκρούσεις με
τους Βούλγαρους και τους Ρώσους**

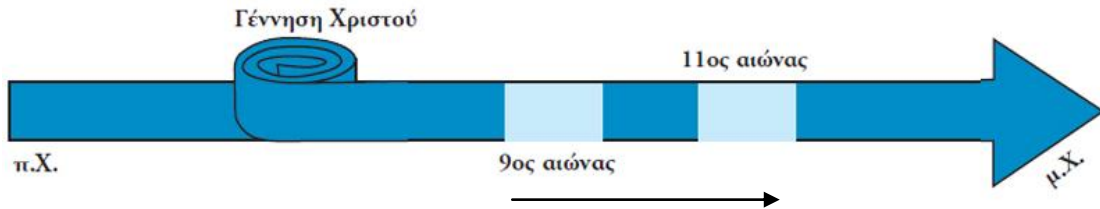
***Εγχειρίδιο για μαθητές, γονείς και
δασκάλους...***

Επιμέλεια: Ζαχαρένια Δρακάτου

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

22. Φιλικές σχέσεις και συγκρούσεις με τους Βούλγαρους και τους Ρώσους

Βούλγαροι και Ρώσοι επικοινωνούν με το Βυζάντιο και εκχριστιανίζονται. Οι σχέσεις τους με το βυζαντινό κράτος όμως περνούν και περιόδους εντάσεων και συγκρούσεων.

Χρόνος: 9ος- 11ος αι. μ.Χ.

Πρωταγωνιστές: Βυζαντινοί, Βούλγαροι, Ρώσοι, Κρούμος, Βόγορης, Συμεών, Νικηφόρος Φωκάς, Σαμουήλ, Νικηφόρος Ουρανός, Βασίλειος Β', Ιωάννης Τσιμισκής

Λέξεις-κλειδιά: εκχριστιανισμός Βουλγάρων, μάχη Κλειδιού, εκχριστιανισμός Ρώσων

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Το μάθημα με πλαγιότιτλους

22. Φιλικές σχέσεις και συγκρούσεις με τους Βούλγαρους και τους Ρώσους

Βούλγαροι και Ρώσοι επικοινωνούν με το Βυζάντιο και εκχριστιανίζονται. Οι σχέσεις τους με το βυζαντινό κράτος όμως περνούν και περιόδους εντάσεων και συγκρούσεων.

A. Οι Βούλγαροι

Στις αρχές του 9ου αιώνα οι Βούλγαροι εξακολουθούσαν να κατοικούν μέσα στα εδάφη του Βυζαντίου, έχοντας την υποχρέωση να εμποδίζουν άλλους λαούς να κάνουν το ίδιο. Δεν περιορίστηκαν όμως στα εδάφη που όριζε η συνθήκη τους με το Βυζάντιο και σταδιακά προσπάθησαν να προσαρτήσουν στο κράτος που ίδρυσαν όλες τις περιοχές όπου ως τότε κατοικούσαν οι Σλάβοι.

Η ενέργειά τους αυτή οδήγησε σε προστριβές και συγκρούσεις με το Βυζάντιο, που κράτησαν περίπου δύο αιώνες. Τον 9ο αιώνα οι Βούλγαροι, με αρχηγό τους τον **Κρούμο**, έκαναν επιδρομές στη Θράκη κι έφτασαν ως και την Κωνσταντινούπολη. Οι Βυζαντινοί κατάφεραν να τους απωθήσουν ύστερα από σκληρές μάχες. Σε μια από αυτές μάλιστα σκοτώθηκε ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Νικηφόρος Α'.

Υπήρξαν όμως και περίοδοι ειρηνικής συνύπαρξης και καλής γειτονίας μεταξύ τους. Στα χρόνια που βασιλιάς των Βουλγάρων ήταν ο **Βόγορης**, οι σχέσεις τους ξανάγιναν ειρηνικές. Ο Βόγορης βαπτίστηκε χριστιανός και πήρε το όνομα **Μιχαήλ**. Το παράδειγμά του ακολούθησαν χιλιάδες άλλοι ομοεθνείς του. Την ίδια περίοδο πήραν από τους Σλάβους το **κυριλλικό αλφάβητο** και το χρησιμοποίησαν για την οργάνωση του κράτους, για την εκπαίδευσή τους και για τη λειτουργία της εκκλησίας τους. Έτσι ήρθαν πιο κοντά στον τρόπο ζωής και στον πολιτισμό των Βυζαντινών.

Τα ειρηνικά χρόνια όμως δεν κράτησαν πολύ. Όταν αρχηγός των Βουλγάρων έγινε ο **Συμεών**, άρχισαν νέοι πόλεμοι με τους Βυζαντινούς. Ο αυτοκράτορας **Νικηφόρος Φωκάς**, βρέθηκε σε τόσο δύσκολη θέση, ώστε ζήτησε τη βοήθεια και των Ρώσων για να τους αντιμετωπίσει.

Λίγα χρόνια αργότερα οι Βούλγαροι, με αρχηγό το **Σαμουήλ**, επιτέθηκαν ξανά κι έκαναν φοβερές καταστροφές στις ελληνικές περιοχές, φτάνοντας ως την Πελοπόννησο. Ακολούθησαν σκληρές και μακροχρόνιες συγκρούσεις ανάμεσα στους δυο στρατούς. Ο βυζαντινός στρατηγός **Νικηφόρος Ουρανό**ς τούς αντιμετώπισε νικηφόρα στο **Σπερχειό ποταμό** και ο αυτοκράτορας **Βασίλειος ο Β'** συνέτριψε το στρατό τους στα στενά του **Κλειδιού** της Μακεδονίας, πλάι στον ποταμό Στρυμόνα (1014).

1. Το βάπτισμα του Βόγορη – Μιχαήλ. Μικρογραφία από βουλγαρικό χειρόγραφο (Βιβλιοθήκη Βατικανού)

Οι ενέργειες των Βουλγάρων τον 9ο αι. και οι προστριβές με το Βυζάντιο

Η ειρηνική συνύπαρξη και ο εκχριστιανισμός των Βουλγάρων

Νέες επιθέσεις των Βουλγάρων

Η συντριβή των Βουλγάρων αρχές 11ου αι.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

**Η διάλυση του
βουλγαρικού
κράτους**

Μετά τις ήττες αυτές, το βουλγαρικό κράτος διαλύθηκε και η Βουλγαρία έγινε βυζαντινή επαρχία. Για πολλές δεκαετίες ύστερα οι Βούλγαροι δεν ενόχλησαν πλέον το Βυζάντιο.

- **Γιατί οι σχέσεις Βυζαντινών και Βουλγάρων βελτιώθηκαν όταν ο Βόγορης και πολλοί Βούλγαροι έγιναν Χριστιανοί;**

2. Ο Πατριάρχης Φώτιος προς τους επισκόπους της αυτοκρατορίας:

«Το έθνος των Βουλγάρων με τον εκχριστιανισμό του άλλαξε. Έγινε τόσο ήμερο και συνετό, ώστε εγκαταλείποντας τις πλάνες της ειδωλολατρίας ήρθε, παραδόξως, στο κέντρο της χριστιανικής πίστης».

Φώτιος, Επιστολές.

3. Ο Βασίλειος Β' στην Αθήνα

«Μετά την υποταγή των Βουλγάρων, ο αυτοκράτορας Βασίλειος ο Β' κατέβηκε στη νότια Ελλάδα, για να εμψυχώσει τους πληθυσμούς που είχαν υποστεί τις επιθέσεις και τις καταστροφές τους».

Φτάνοντας στην Αθήνα, ανέβηκε στην Ακρόπολη και πρόσφερε τα ευχαριστήρια της νίκης στη Θεοτόκο. Αφού κόσμησε το ναό της με πολλά λαμπρά και πολυτελή αναθήματα, γύρισε στην Κωνσταντινούπολη».

Γεώργιος Κεδρηνός, *Σύντομες Ιστοριές (11ος αιών.)*

3.α. Ο Παρθενώνας στα βυζαντινά χρόνια λειτουργήσε ως ναός της Παναγίας της Αθηνιώτισσας. (χάλκογραφία του 1843).

B. Οι Ρώσοι

**Η προέλευση
των Ρώσων**

Οι Ρώσοι είναι ο νεότερος, χρονικά, λαός που έγινε «γείτονας» των Βυζαντινών. Κατέβηκαν από τη Σκανδιναβική χερσόνησο κι εγκαταστάθηκαν στην ανατολική Ευρώπη, στην περιοχή του σημερινού Κιέβου της Ουκρανίας.

**Οι σχέσεις των
Ρώσων με το
Βυζάντιο
διαταράσσονται**

Οι αρχικές σχέσεις με το Βυζάντιο ήταν φιλικές. Το 860 μ.Χ. όμως, ρωσικός στόλος με 200 πλοίαρμα μπήκε στο Βόσπορο, λεηλάτησε τις ακτές και τα νησιά της Προποντίδας και επιτέθηκε κατά της Κωνσταντινούπολης. Οι Βυζαντινοί, παρότι εκείνη την εποχή βρίσκονταν σε πόλεμο με τους Άραβες, κατάφεραν να τους απωθήσουν στον Εύξεινο Πόντο. Τα επόμενα χρόνια ήρθαν σε συμφωνίες ειρήνης και συνεργασίας μαζί τους.

Όταν οι Ρώσοι βοήθησαν τους Βυζαντινούς να αντιμετωπίσουν τους Βουλγάρους, κράτησαν για τον εαυτό τους τα εδάφη της αυτοκρατορίας που κατέλαβαν. Οι Βυζαντινοί με τον **Ιωάννη Τσιμισκή** πολέμησαν εναντίον τους και τους ανάγκασαν να αποσυρθούν και να επιστρέψουν στη χώρα τους.

**Ο εκχριστιανισμός των
Ρώσων και τα
αποτελέσματά
του**

Στα χρόνια που αυτοκράτορας ήταν ο Βασίλειος Β', και μετά, οι Ρώσοι εκχριστιανίστηκαν από τους Βυζαντινούς. Ο εκχριστιανισμός βοήθησε να αποκτήσουν οι ίδιοι και το Βυζάντιο μεγάλη πολιτική, οικονομική και πνευματική ακτινοβολία. Ανάμεσα στα δύο κράτη αναπτύχθηκαν στενοί θρησκευτικοί και πολιτικοί δεσμοί. Οι Ρώσοι γνώρισαν το βυζαντινό πολιτισμό και προόδευσαν, ενώ οι Βυζαντινοί εξασφάλισαν ειρήνη και συνεργασία μαζί τους. Οι φιλικοί αυτοί δεσμοί διατηρήθηκαν επί πολλούς αιώνες.

4. Ρωσική εκκλησία (Μόσχα, Μονή Ανδρονίκου, 1400 περίπου).

- **Οι Βούλγαροι και οι Ρώσοι δέχτηκαν με παρόμοιο τρόπο το χριστιανισμό. Πόσο επηρέασε αυτό τον πολιτισμό τους;**

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!